

ΙΣΤΟΡΙΑ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ

ΘΕΜΑ Α1

Να δώσετε το περιεχόμενο των ακόλουθων ιστορικών όρων: ΠΑΟΥΡ, Συνθήκη των Σεβρών, ομάδα Ιαπώνων.

Μονάδες 15

ΘΕΜΑ Α2

Να προσδιορίσετε, αν το περιεχόμενο των προτάσεων που ακολουθούν είναι σωστό (Σ) ή λανθασμένο (Λ).

1. Οι χώρες με τις οποίες η Ελλάδα ανέπτυξε εμπορικούς δεσμούς τα πρώτα χρόνια της ανεξαρτησίας της ήταν, αποκλειστικά, τα βιομηχανικά κράτη της Δυτικής Ευρώπης.
2. Χρειάστηκε να περάσουν σαράντα περίπου χρόνια από την απόκτηση της εθνικής ανεξαρτησίας για να παρατηρηθεί μια πρώτη απόπειρα ανάπτυξης των βιομηχανικών δραστηριοτήτων στη χώρα.
3. Η κυβέρνηση Βενιζέλου κατά το πρώτο εξάμηνο του 1911 προχώρησε σε τροποποιήσεις θεμελιωδών διατάξεων του συντάγματος.
4. Το βενιζελικό κόμμα ήταν σε μεγάλο βαθμό προσωποπαγές.
5. Το ραλλικό κόμμα απευθυνόταν κυρίως στα ανώτερα αστικά στρώματα

Μονάδες 10

ΘΕΜΑ Β1

Να παρουσιάσετε την οικονομική λειτουργία α) της Εθνικής Τράπεζας κατά τα πρώτα χρόνια μετά την ίδρυσή της (Μονάδες 6) και β) της Τράπεζας της Ελλάδος μέχρι το 1932 (Μονάδες 9).

Μονάδες 15

ΘΕΜΑ Β2

Ποια ήταν τα χαρακτηριστικά της Κοινωνιολογικής Εταιρείας ;

Μονάδες 10

ΘΕΜΑ Γ1

Συνδυάζοντας τις ιστορικές σας γνώσεις και τις πληροφορίες από το ακόλουθο κείμενο, να αναφερθείτε στις συνθήκες κάτω από τις οποίες επιβλήθηκε στην Ελλάδα ο Διεθνής Οικονομικός Έλεγχος (μονάδες 8), στους στόχους που έθεσε (μονάδες 8), και τα αποτελέσματα της δράσης του (μονάδες 9).

Μονάδες 25

Κείμενο

Ένα χρόνο αργότερα, στην μεγάλη αυτή πληγή προστέθηκε και η προσβολή. Τον Απρίλιο του 1898 εγκαταστάθηκε στην Αθήνα Επιτροπή Διεθνούς Οικονομικού Ελέγχου για την αντιμετώπιση της χρεοκοπίας της Ελλάδας. Η επιτροπή είχε έξι μέλη, εκπροσώπους των μεγάλων δυνάμεων, και της δόθηκε η εξουσία να εισπράττει και να δαπανά χρηματικά ποσά για την αποπληρωμή των δανείων. Η Επιτροπή χρησιμοποίησε μια ελληνική εταιρεία η οποία εισέπραττε και της μετέφερε τα παρακάτω έσοδα: τους δασμούς των τελωνείων από τα λιμάνια του Πειραιά, του Βόλου, της Κέρκυρας, του Λαυρίου και της Πάτρας, τους φόρους από τα κρατικά μονοπώλια αλατιού, σπύρων, παιγνιόχαρτων, τσιγαρόχαρτων, πετρελαίου και σμύριδας από την Νάξο, και πολλούς φόρους σε επιβλαβή προϊόντα, ιδίως σε προϊόντα καπνού. Η Επιτροπή Διεθνούς Οικονομικού Ελέγχου κατάρτισε το χρονοδιάγραμμα της αποπληρωμής και, εφόσον τα έσοδα υπερέβαιναν το προβλεπόμενο ποσό, μεταφέρονταν στην Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος για να χρησιμοποιηθούν εντός της χώρας. Αλλά το σίγουρο ήταν ότι προηγούνταν οι ξένοι ομολογιούχοι. Τέλος, η επιτροπή έκανε σημαντικές επεμβάσεις στην ελληνική φορολογική και δημοσιονομική πολιτική. Μακροπρόθεσμα, οι πολιτικές της σταθεροποίησαν τη δραχμή στις αγορές συναλλάγματος και επέτρεψαν στην Ελλάδα να επανέλθει στη διεθνή ομολογιακή αγορά, ως εκ τούτου συνέβαλαν στην ενίσχυση της οικονομικής ανάπτυξης κατά την πρώτη πρωθυπουργική θητεία του Ελευθερίου Βενιζέλου. Βραχυπρόθεσμα, όμως, το καθεστώς λιτότητας μείωσε ακόμη περισσότερο τις αγροτικές εξαγωγές και πυροδότησε την άνοδο των τιμών των εισαγωγών ακόμη και για τα είδη πρώτης ανάγκης, οδηγώντας έτσι την οικονομία σε ακόμα μεγαλύτερη ύφεση και επιφέροντας ακόμα μεγαλύτερα δεινά στον ελληνικό λαό.

Με την πανωλεθρία του πολέμου του 1897 και την ανάληψη της ελληνικής οικονομίας από την Επιτροπή Διεθνούς οικονομικού Ελέγχου το 1898, η εποχή των μεταρρυθμίσεων έληξε. Παρά τις ευεργετικές αλλαγές που έγιναν τα προηγούμενα είκοσι πέντε χρόνια, αλλαγές που άφησαν ανεξίτηλη σφραγίδα στην ανάπτυξη της Ελλάδας, στο γύρισμα του αιώνα η Ελλάδα βρισκόταν στο χείλος του γκρεμού.

Thomas W. Gallant, Νεότερη Ελλάδα, Εκδόσεις Πεδίο, 2017, σελ. 145-146

ΘΕΜΑ Γ2

Αντλώντας στοιχεία από τα ακόλουθα παραθέματα και αξιοποιώντας τις ιστορικές σας γνώσεις:

α) να καταγράψετε τα προβλήματα τα οποία οδήγησαν στην εκδήλωση του κινήματος στο Γουδί και να τα συνδυάσετε με τα στοιχεία που επισημαίνει στην ομιλία του ο Ελ. Βενιζέλος (μονάδες 15)

β) να αναφέρετε τις συνταγματικές τροποποιήσεις που ψήφισε η Αναθεωρητική βουλή το 1911 και τους νόμους της κυβέρνησης Βενιζέλου στο ίδιο χρονικό διάστημα. (μονάδες 10)

ΚΕΙΜΕΝΟ Α

«Συμπολίται, Γνωρίζετε ποία υπήρξαν τα αίτια τα οποία προεκάλεσαν την εξέγερση του Αυγούστου παρελθόντος έτους, επομένως δεν έχω ανάγκην να υπομνήσω αυτά εις υμάς δια μακρών [...] Αστική δικαιοσύνη εφαρμόζουσα προς ρύθμισιν των σχέσεων του συγχρόνου βίου νομοθεσίαν χρονολογουμένην από 15 και 20 αιώνων [...] Εμπορική νομοθεσία χρονολογουμένη από ενός αιώνα [...] Ποινική διαδικασία ήτις [...] κινείται βραδύτατα [...] Δημοσία εκπαίδευσις ήτις [...] εκτρέφει, δι' ανεπαρκούς άλλως τε μορφώσεως, τροφίμους του προϋπολογισμού ανικάνους δια κάθε άλλο πλουτοπαραγωγόν επάγγελμα. Εκκλησία [...] περιοριζομένη εις ξηρούς τύπους [...] Σύστημα δημοτικών στηριζόμενον επί δήμου, ο οποίος [...] απέβη [...] εις όργανον καταδυναστεύσεως εις τα χείρας των φατριών. Διοίκησις φατριάζουσα, διαιωνίζουσα και μετά την απελευθέρωσιν του ελληνικού λαού από του ξενικού ζυγού την τυραννίαν, με μόνην την διαφοράν ότι αύτη ασκείται ήδη εκ περιτροπής, οτέ μεν επί του ημίσεος, οτέ δε επί του ετέρου ημίσεος αυτού. Έλλειψις αγροτικής ασφάλειας [...] Αδιαφορία εντελής προς τας εργατικάς και αγροτικάς τάξεις [...] Ανικανότης προς παρασκευήν αναλόγου προς τους πόρους της χώρας αλλά φερεγγύου και ετοιμοπολέμου πάντοτε στρατιωτικής δυνάμεως [...]».

Γιάνης Κορδάτος, Ιστορία της νεώτερης Ελλάδας, τ. Ε', Αθήνα, σ. 210-215.

ΚΕΙΜΕΝΟ Β

Από το Σύνταγμα του 1911:

Άρθρο 71 : Έμμισθοι δημόσιοι υπάλληλοι, στρατιωτικοί εν ενεργεία, [...] δεν δύνανται να εκλεχθώσι βουλευταί, εάν μη παραιτηθώσι προ της ημέρας της ανακηρύξεως των υποψηφίων.

Άρθρο 88: Οι αρεοπαγίται, εφέται και πρωτοδίκαι εισίν ισόβιοι, οι δε εισαγγελείς, αντεισαγγελείς, ειρηνοδίκαι [...] εισί μόνιμοι εφ' όσον υφίστανται αι σχετικά υπηρεσίαι. [...]

Άρθρο 102: Τα προσόντα των διοικητικών εν γένει υπαλλήλων ορίζονται διά νόμου. [...] από του οριστικού αυτών διορισμού εισί μόνιμοι εφ' όσον υφίστανται αι σχετικά υπηρεσίαι. [...]

ΦΕΚ 127 /τ. Α / 1.6.1911

Μονάδες 25